

Knowledge grows

Pensioenfonds

Jaarbericht 2016

Anticiperen op een veranderende wereld

Als pensioenfonds zijn we voor een groot deel afhankelijk van de wereld om ons heen. Onze invloed is beperkt, maar anticiperen helpt, en is daarom zeer belangrijk. Zo maakten we afspraken met Yara over bijstorten als het tegen zit. In 2016 kwam onze financiële positie onder druk te staan. De daling was vooral toe te schrijven aan de verdere daling van de rente.

Toch zijn we in 2017 goed gestart, geholpen door de afspraken over bijstortingen die we hebben met Yara. Daardoor bleef de daling van onze beleidsdekkingsgraad enigszins beperkt van 107,1% naar 101,0%. De rente loopt sindsdien in rustig tempo op en speelt een cruciale rol in de positieve resultaten. Onze financiële positie wordt momenteel met de maand sterker.

Ook operationeel loopt het goed bij Pensioenfonds Yara. We hebben een stabiel en goedwerkend bestuur met inmiddels veel ervaring. Dat blijkt ook uit het intern toezicht. Het verantwoordingsorgaan en de visitatiecommissie hebben een positief oordeel gegeven over de beleidskeuzes en activiteiten van het bestuur in 2016. Toezichthouder De Nederlandsche Bank (DNB) heeft zich opnieuw positief uitgesproken over de kennis en kunde van een aantal bestuursleden.

Risicomanagement

In 2016 zijn we gestart met een diepgaandere inventarisatie van onze niet-financiële risico's. We hebben het dan onder andere over cyber risico's en privacy bescherming. De ontwikkelingen op digitaal gebied gaan razendsnel. Oog voor de veiligheid van deelnemersdata wordt daarom steeds belangrijker, ook voor Pensioenfonds Yara. We toetsen hoe het is geregeld en afspraken worden toegepast, juist ook als het gaat om de taken die we hebben uitbesteed aan externe partijen. Waar nodig zijn of worden afspraken aangescherpt. In mei 2018 gaat nieuwe wetgeving in over privacy bescherming.

Wij als pensioenfondsen hebben werkzaamheden aan zorgvuldig geselecteerde partijen uitbesteed. Deze partijen hebben uw persoonlijke data nodig om de werkzaamheden te verrichten. Maar weet u wel welke instanties uw persoonlijke gegevens krijgen? De nieuwe wetgeving regelt dat wij u moeten informeren over deze partijen, zodat u weet welke andere partijen via ons uw persoonlijke informatie krijgen om uw pensioenen goed te registreren. De komende tijd gaan wij dit verder uitleggen en zullen we u vertellen wat wij van u verlangen op dit punt.

Beleggingsbeleid

DNB heeft de eisen aan de kennis van het bestuur op het gebied van beleggingen aangescherpt. Wij houden deze kennis via opleidingen en gerichte workshops op peil, om externe adviezen goed te kunnen beoordelen. Het beleggingsbeleid moet precies passen bij de specifieke kenmerken van ons pensioenfondsen. Eens in de drie jaar toetsen we of ons beleggingsbeleid nog steeds past bij de kenmerken van ons pensioenfondsen, maar ook of er ontwikkelingen zijn waar wij rekening mee

moeten gaan houden. In 2017 zijn wij gestart met dit uitgebreide beleggingsonderzoek. Het doel: de beste balans vinden tussen rendement en beleggingsrisico, zodat u de beste kans heeft op een pensioen dat meegroeit met de prijzen.

Kijkend naar de toekomst

Het nieuwe Nederlandse pensioenstelsel laat nog op zich wachten. In de tussentijd verhoogt de overheid vanaf 2018 de standaard ingangleeftijd voor pensioenregelingen van 67 naar 68 jaar. Hoe wij daar precies mee omgaan moet nog besproken worden met werkgever en de bonden. In deze tijd wil het bestuur vooral kritisch blijven en anticiperen op wat er te gebeuren staat. Uiteindelijk is het ons belangrijkste doel om te zorgen voor een veilige haven voor uw pensioen waar wij verantwoordelijk voor zijn.

Met vriendelijke groet,

Peter Vlaeminck
Voorzitter bestuur

Tijdslijn pensioenjaar 2016

De belangrijkste cijfers op een rij

Alle bedragen x € 1.000

Activa	2016	2015
Beleggingen voor risico pensioenfondsen	497.126	467.333
Langlopende vorderingen	3.217	3.475
Premiereserve herverzekering	7	7
Vorderingen (o.a. bijstorting Yara)	37.612	5.953
Liquide middelen	1.358	1.411
Totaal	539.320	478.179

Passiva	2016	2015
Reserves	61.803	30.139
Technische voorzieningen	477.105	446.899
Kortlopende schulden	412	1.141
Totaal	539.320	478.179

De belangrijkste post in de balans van een pensioenfonds is de post 'technische voorzieningen'. Dit is het bedrag dat nodig is om alle pensioenen uit te kunnen betalen, nu en in de toekomst.

Verkorte rekening van baten en lasten

Alle bedragen x € 1.000

	2016	2015
Beleggingsresultaten	30.470	8.981
Ontvangen premies	45.849	10.599
Saldo overdracht van rechten en verplichtingen	658	736
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen	-30.049	-18.041
Pensioenuitkeringen	-14.904	-14.736
Kosten (overig)	-330	-232
Mutatie voorziening	70	108
Overige baten	0	29
Saldo van baten en lasten	31.764	-12.556

Vitvoeringskosten stegen in 2016 van € 326 naar € 374 per deelnemer. Werkgever betaalt deze kosten. De grootste stijging zat in de advieskosten.

We keren bijna 15 miljoen euro per jaar uit!

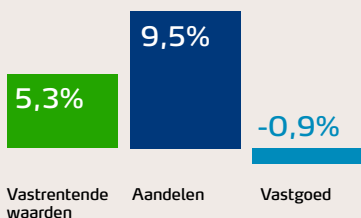
De beleggingsmix

Om de pensioenen nu en in de toekomst te kunnen betalen, belegt het bestuur het vermogen van het pensioenfonds. Beleggen is nodig omdat de premie alleen niet genoeg is voor een levenslang pensioen. Dit doet het bestuur natuurlijk uiterst zorgvuldig. Bijna 60% wordt belegd in vastrentende waarden, waarmee relatief weinig risico wordt gelopen. Maar er wordt ook een deel van het vermogen belegd in meer risicovolle beleggingen zoals aandelen en vastgoed.

De beleggingsmix ultimo 2016...

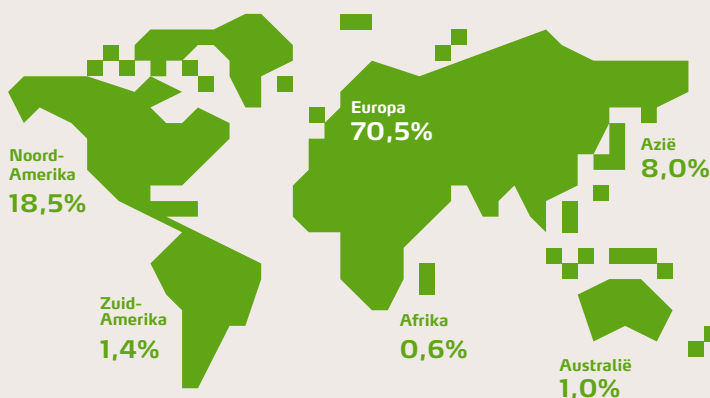

...en het behaalde rendement.

Beleggingen van Pensioenfonds Yara wereldwijd

Hoe het bestuur omgaat met beleggingen is vastgelegd in het beleggingsbeleid. Hierin staat hoe het bestuur zorgvuldig het geld beheert. Het bestuur onderzoekt regelmatig of het beleggingsbeleid nog past bij de populatie van Pensioenfonds Yara. Hierbij wordt rekening gehouden met de financieringsafspraken die met werkgever zijn gemaakt. In 2017 is het bestuur een nieuw beleggingsonderzoek gestart.

De pensioenen zijn over 2016 niet verhoogd

Op 31 december 2016 was de beleidsdekkingsgraad die we gebruiken voor het berekenen van indexatie, bij Pensioenfonds Yara 100,0%, terwijl deze boven de 110,0% moet liggen. Daarom zijn de pensioenen per 1 januari 2017 niet verhoogd.

In 2014 en 2015 konden we nog gedeeltelijk indexeren. In 2016 en 2017 is helemaal niet geïndexeerd. Opgeteld gaat het in de afgelopen vier jaar om een gemiste verhoging van in totaal ongeveer 1,7% voor de slapers en pensioengerechtigden en circa 5,2% voor de werknemers. Inhalen van gemiste verhogingen kan pas wanneer de beleidsdekkingsgraad hoog genoeg is om naar verwachting ook in de toekomst volledig te kunnen indexeren. Het is daarom niet waarschijnlijk dat er de komende 5

jaar al inhaalindexatie plaatsvindt. Omdat de beleidsdekkingsgraad van Pensioenfonds Yara eind 2016 onder het vereist eigen vermogen was, moest een nieuw herstelplan worden opgesteld. Het plan is ingediend bij De Nederlandsche Bank. In het plan staat op welke manier we binnen de vereiste tien jaar kunnen herstellen. Zolang de afspraken over bijstorten er zijn met Yara, kunnen we dat bereiken zonder te korten. De financieringsafspraken zijn dus goed.

Verwachtingen voor 2018

Als het meezit, zouden de kansen per 1 januari 2018 kunnen keren. De actuele dekkingsgraad is de eerste vijf maanden van 2017 boven de grens van 110% gebleven. Als dit doorzet, wordt het 12-maands gemiddelde van 2017 hoog genoeg en kunnen we misschien per 1 januari 2018 gedeeltelijk indexeren.

Verdeling deelnemers 2016

Totaal: 2.336

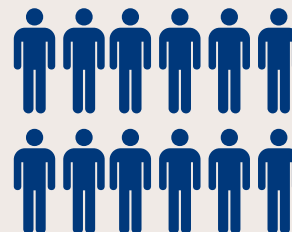
Actieve deelnemers 656

20 – 35 jaar	91
35 – 45 jaar	106
45 – 55 jaar	184
55 – 70 jaar	275

Oud deelnemers 395

20 – 35 jaar	22
35 – 45 jaar	42
45 – 55 jaar	111
55 – 70 jaar	220

Pensioengerechtigden* 1.285

Tot 55 jaar	22
55 – 65 jaar	70
65 – 85 jaar	937
85+ jaar	256

* Inclusief nabestaanden en wezen